

Ελλάδα: Κυρώθηκε η Σύμβαση της Χάγης για την προστασία των παιδιών και τη συνεργασία σχετικά με τη διακρατική υιοθεσία

Με το ν. 3765/2009 κυρώθηκε μετά από 16 χρόνια η Σύμβαση που είχε υπογραφεί στη Χάγη στις 29/5/1993 για την προστασία των παιδιών και τη συνεργασία σχετικά με τη διακρατική υιοθεσία. Κύριος στόχος της Σύμβασης είναι να ληφθούν μέτρα που να εξασφαλίζουν ότι οι διακρατικές υιοθεσίες θα γίνονται προς το συμφέρον του παιδιού και με σεβασμό προς τα θεμελιώδη δικαιώματά του, ώστε να παρεμποδίζεται κατά το δυνατό η αρπαγή, η πώληση ή η παράνομη διακίνηση παιδιών.

(Πηγή: <http://www.et.gr>)

Μεγάλη Βρετανία: Νόμιμη κρίθηκε η παράλειψη γιατρών να βοηθήσουν άτομο που έκανε απόπειρα αυτοκτονίας, έχοντας προηγουμένως καταστήσει σαφές ότι δεν επιθυμεί την παροχή βοήθειας

Η γυναίκα έπασχε από μεταιχμιακή διαταραχή προσωπικότητας και είχε ήδη κάνει τουλάχιστον εννέα ακόμη προσπάθειες να αυτοκτονήσει, είχε όμως τελικά δεχθεί ιατρική βοήθεια. Στην τελευταία της προσπάθεια ήταν αποφασισμένη και μάλιστα είχε αφήσει "διαθήκη ζωής", σύμφωνα με όσα ορίζει νόμος του 2005. Όπως δήλωσαν οι γιατροί, η διαθήκη δεν έπαιξε πάντως

ρόλο στην απόφασή τους, καθώς η γυναίκα είχε τις αισθήσεις της όταν έφτασε στο νοσοκομείο. Η ιατρική ομάδα έκρινε ωστόσο, ότι δεν μπορούσε να ενεργήσει παρά τη θέλησή της, εφόσον, μετά την εξέτασή της, έκρινε ότι είχε την πνευματική ικανότητα να εκφράζει ελεύθερη βούληση. Τα συμπεράσματα της δικαστικής έρευνας που ακολούθησε δικαιώσαν τελικά την απόφαση των γιατρών του νοσοκομείου, εφόσον κρίθηκε ότι αυτοί νομίμως δεν επενέβησαν, σεβόμενοι τις επιθυμίες της γυναίκας.

Η υπόθεση αυτή ήταν η αφορμή για έντονες συζητήσεις σχετικά με την εγκυρότητα των διαθηκών ζωής σε περιπτώσεις αυτοκτονίας, σχετικά με την ικανότητα των ατόμων που πάσχουν από ψυχικές νόσους να δηλώνουν έγκυρα τη βούλησή τους αλλά και σχετικά με τις δυσκολίες εφαρμογής της νομοθεσίας από τους γιατρούς και τα πολύ δυσάρεστα διλήμματα που αντιμετωπίζουν. (Πηγή: BBC, 1/10/2009)

Ιταλία: Δικαστήριο αναγνωρίζει για πρώτη φορά ως ελαφρυντικό τα «γονίδια της βίαιης συμπεριφοράς»

Ιταλικό δικαστήριο μείωσε τη στερητική της ελευθερίας ποινή ενός ατόμου που καταδικάστηκε για φόνο, αποδεχόμενο τον ισχυρισμό του ότι έφερε γονίδια που έχουν συνδεθεί με τη βίαιη συμπεριφορά.

Πρωτοδίκως είχε επιβληθεί ποινή

κάθειρξης 9 ετών, με αποδοχή της μειωμένης ενοχής λόγω ψυχικής πάθησης κατά την περίοδο τέλεσης του εγκλήματος. Κατά την εκδίκαση της υπόθεσης σε δεύτερο βαθμό, όμως, ο δικαστής ζήτησε νέα ψυχιατρική εξέταση από ομάδα ειδικών. Μέλος της ομάδας εντόπισε ανωμαλίες σε τομογραφίες του εγκεφάλου του καταδικασθέντος και διαπίστωσε ότι αυτός είχε πέντε γονιδιακές ποικιλίες που έχουν συνδεθεί με την επιθετικότητα. Μεταξύ αυτών, το γονίδιο της Οξειδάσης Α των Μονοαμινών (ΜΑΟΑ), το οποίο σύμφωνα με μελέτη του Βασιλικού Κολλεγίου του Λονδίνου το 2002 όταν υπολειτουργεί συνδέεται με επιθετική συμπεριφορά και τάση για εγκληματικότητα μεταξύ αγοριών που έχουν υποστεί κακομεταχείριση. Ο δικαστής αποδέχτηκε την έκθεση και μείωσε την ποινή κατά ένα έτος.

Η απόφαση προκάλεσε αντιδράσεις στο χώρο της επιστήμης. Ανεξάρτητοι γενετιστές και εγκληματολόγοι δήλωσαν στο περιοδικό «Nature» ότι τα επιστημονικά ευρήματα δεν υποστηρίζουν τα συμπεράσματα του δικαστηρίου, αφού οι επιστήμονες δεν γνωρίζουν πώς αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και με το περιβάλλον τα μεμονωμένα γονίδια, ενώ η επίδραση της ΜΑΟΑ φαίνεται ότι ποικίλλει ανάμεσα σε διαφορετικές εθνότητες. (Πηγή: Lawnet, 3/11/2009).

ΙΑΤΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΒΙΟΗΘΙΚΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ | ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2009 8
ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ Α.Ε. | ΤΕΥΧΟΣ

Τεκνοθεσία από δεύτερο ομόφυλο γονέα;

Λίνα Παπαδοπούλου,
Επίκουρη καθηγήτρια ΑΠΘ

Υποχρεούται μια χώρα να επιτρέψει την τεκνοθεσία εκ μέρους του ομόφυλου συντρόφου του φυσικού γονέα; Αυτό είναι το ερώτημα που εκκρεμεί ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) στην υπόθεση Gas και Dubois κ. Γαλλίας (No 25951/07). Η προσφυγή αφορά την απόρριψη αίτησης μιας Γαλλίδας για τεκνοθεσία του φυσικού τέκνου της ερωτικής της συντρόφου. Το τέκνο αποκτήθηκε με δωρεά σπέρματος μέσω υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Βέλγιο, λόγω της σχετικής απαγόρευσης στη Γαλλία. Σύμφωνα με τη γαλλική νομοθεσία, η τεκνοθεσία επιτρέπεται μόνον από δύο άτομα που έχουν συνάψει γάμο μεταξύ τους και γάμος επιτρέπεται να συναφθεί μόνον μεταξύ ετεροφύλων· αντιθέτως, η τεκνοθεσία στην περίπτωση που καλείται να κρίνει το ΕΔΔΑ θα συνεπαγόταν την αυτοδίκαιη έκπτωσης της βιολογικής μητέρας από τα γονεϊκά της δικαιώματα. Να επισημανθεί ότι πρόκειται εδώ για τεκνοθεσία από την/τον ομόφυλο/ο σύντροφο του ενός και μοναδικού γενετικού και νομικού γονέα, περίπτωση η οποία διαφοροποιείται από: α) την τεκνοθεσία από ένα και μόνο ομοφυλόφιλο άτομο (η περίπτωση αυτή απαντήθηκε καταφατικά με την απόφαση του ΕΔΔΑ Ε.Β. κ. Γαλλίας, 22.01.2008), β) την κοινή τεκνοθεσία ενός παιδιού από ομόφυλο ζευγάρι και γ) την περίπτωση ο δεύτερος

φυσικός γονέας ή ο δωρητής σπέρματος να είναι γνωστός (σύμφωνα με την απόφαση McD. κ. L. του Ιρλανδικού Supreme Court της 11.12.2009 δωρητής σπέρματος δικαιούται 'πρόσβασης στο παιδί'), περίπτωση που θα μπορούσε

...ο ασκός του Αιόλου για την παραδοσιακή μορφή οικογένειας έχει ανοίξει προ πολλού και οι τεχνικές δυνατότητες υποβοηθούμενης αναπαραγωγής οδηγούν -σχεδόν αναπόφευκτα, όπως όλες οι τεχνολογικές εξελίξεις- και σε κοινωνικές και δικαιοτικές αλλαγές.

δυντικά να θέσει το πρόβλημα της πολυγονεϊκότητας (περισσότεροι των δύο γονιών).

Διευκρινιστικά, το ερώτημα δεν είναι αν μια χώρα επιτρέπεται να δίνει τη δυνατότητα τεκνοθεσίας από τον/την ομόφυλο/η σύντροφο του φυσικού γονέα· το ερώτημα αυτό έχει ήδη απαντηθεί θετικά τόσο από το νομοθέτη αρκετών ευρωπαϊκών και μη χωρών όσο και από κάποια δικαστήρια. Συγκεκριμένα, σήμερα τεκνοθεσία από μια γυναίκα του

φυσικού παιδιού της συντρόφου της είναι δυνατή σε δέκα ευρωπαϊκές χώρες (Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Γερμανία, Ισπανία, Ολλανδία, Νορβηγία, Ισπανία, Σουηδία και Μεγάλη Βρετανία), ενώ σχεδιάζεται σε άλλες τέσσερις (Ουγγαρία, Λουξεμβούργο, Σλοβενία και -συναγόμενη ερμηνευτικά- στην Πορτογαλία). Εκτός Ευρώπης, η δυνατότητα αυτή παρέχεται σε επαρχίες ή πολιτείες του Καναδά, των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Αυστραλίας καθώς και στη Νότια Αφρική. Σε κάποιες από τις παραπάνω χώρες επιτράπηκε ή κρίθηκε σύμφωνη με το Σύνταγμα με δικαστική απόφαση, όπως για παράδειγμα με την απόφαση της 10.08.2009 του Γερμανικού Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου, που αποφάνθηκε ότι η βιολογική γονεϊκότητα δεν απολαμβάνει υπέρτερης συνταγματικής κάλυψης από την κοινωνική γονεϊκότητα. Προς την κατεύθυνση αυτή αναθεωρήθηκε και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση περί Τεκνοθεσίας (δεν έχει ακόμη τεθεί σε ισχύ, αλλά άνοιξε για υπογραφές στις 27.11.2008), προκειμένου να επιτρέψει τη δυνατότητα τεκνοθεσίας από ομόφυλο και μη έγγαμο γονέα, την οποία μέχρι και σήμερα δεν επιτρέπει.

Το ερώτημα ενώπιον του ΕΔΔΑ, λοιπόν, είναι αν μια χώρα υποχρεούται να επιτρέψει την τεκνοθεσία από δεύτερο ομόφυλο γονέα σύντροφο του βιολογικού. Προς αυτή την κατεύθυνση αξιοποιείται το νομικό επιχείρημα της παραβίασης του άρθρου 8 (ιδιωτική και οικογενειακή ζωή) σε συνδυασμό

Βιβλιοπαρουσιάσεις...

Ποινικό δίκαιο και βιοηθική

Σειρά: Δημοσιεύματα Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής. Τεύχος 10. Συλλογικό Έργο

ISBN: 978-960-445-499-0, © 2009, Σελ.: VI+169, Τιμή: 18,00 €

Τα ταχύτατα βήματα προόδου της ιατρικής και βιολογικής έρευνας διανοίγουν πλέον νέες δυνατότητες διάγνωσης και θεραπείας ασθενειών, οι οποίες μέχρι πρόσφατα δεν μπορούσαν να διαγνωστούν και να αντιμετωπιστούν επαρκώς.

Οι νέες μέθοδοι αντιμετώπισης θέτουν όμως και ορισμένα ηθικά ζητήματα, τα οποία απασχολούν την κοινωνία, την πολιτική και τον νομοθέτη.

Εκδηλώσεις...

Ο ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΤΟ ΚΕΘΕΑ ΚΑΙ Ο ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ

διοργανώνουν συνέδριο με θέμα:
**Η ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ:
ΘΕΡΑΠΕΙΑ/ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗ - ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ**

Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί:
τη **Δευτέρα 1 Φεβρουαρίου 2010**, στις **5.00** το απόγευμα στην αίθουσα της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Θεσσαλονίκης (Εθνικής Αμύνης 27) και
την **Τρίτη 2 Φεβρουαρίου**, στις **5.30** το απόγευμα στην αίθουσα 212, στον 2ο όροφο του κτιρίου της Σχολής ΝΟΠΕ.

ΙΑΤΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΒΙΟΗΘΙΚΗ

Το περιοδικό "Ιατρικό Δίκαιο και Βιοηθική" είναι μια περιοδική έκδοση από κοινού των ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΣΑΚΚΟΥΛΑ και του Ομίλου Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής.

Ιδιοκτήτης: Εκδόσεις Σάκκουλα (Αθήνα-Θεσσαλονίκη).
Εκδότης και Υπεύθυνος Τυπογραφείου: Παναγιώτης Η. Σάκκουλας, Εθνικής Αμύνης 42, 546 21 Θεσσαλονίκη
Διευθύντρια: Υψής: Ελισάβετ Συμεωνίδου-Καστανίδου, Καθηγήτρια Α.Π.Θ.

Παραγωγή: Εκδόσεις Σάκκουλα (Αθήνα-Θεσσαλονίκη).

Για υποβολή ερωτήματος ή για υποβολή θέματος απευθύνετε: Εκδόσεις Σάκκουλα, Εθνικής Αμύνης 42, ΤΚ 546 21, Θεσσαλονίκη, υπ' όψη Καθ. κ. Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου, Περιοδικό "Ιατρικό Δίκαιο και Βιοηθική".

kastan@law.auth.gr
www.medlaw-bioethics.gr

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ
ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Αθήνα
Ιπποκράτους 23 - Τ.Κ. 106 79 - Τηλ.: 210 33 87 500 - Fax: 210 33 90 075
Θεσσαλονίκη
Εθνικής Αμύνης 42 - Τ.Κ. 546 21 - Τηλ.: 2310 244 228, 9
Fax: 2310 244 230
Θεσσαλονίκη
Φοράγγων 1 - Τ.Κ. 546 26 - Τηλ.: 2310 535 381 - Fax: 2310 546 812
www.sakoulas.gr e-mail: info@sakoulas.gr

ISSN: 1791-3934

